

สรุป และ อภิปรายผล

7.1 สรุป

จากการศึกษาการแปรของวรรณยุกต์โทในภาษาไทยกรุงเทพฯ ตามระดับอายุผู้พูด ผู้วิจัยพบว่า มีรูปแปรวรรณยุกต์โทที่ใช้รวม 5 รูปแปร คือ รูปแปรวรรณยุกต์กลาง-ตก, สูง-ตก, กลาง-ขึ้น-กลาง, กลาง-ขึ้น-ตก และกลางระดับ-ตกข้างท้าย นอกจากนี้ พบว่า การใช้รูปแปรวรรณยุกต์โทมีการแปรไปตามตัวแปรทางสังคม 2 ประการ คือ อายุ และ วัจนลีลา

7.1.1 การแปรของวรรณยุกต์โท ตามระดับอายุผู้พูด

จากการวิเคราะห์รูปแบบการแปร และ ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแปรวรรณยุกต์โทกับตัวแปรอายุ ผู้วิจัยพบว่า รูปแปรวรรณยุกต์ กลาง-ตก เป็นรูปแปรที่พบมากเป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุดในกลุ่มผู้ใหญ่ อายุ 55-60 ปี และ 35-40 ปี แต่ในกลุ่มอายุ 35-40 ปี พบว่ามีแนวโน้มที่จะใช้รูปแปรวรรณยุกต์ สูง-ตก มากจนเป็นที่น่าสังเกต และกลุ่มเด็กรุ่นใหม่ อายุ 15-20 ปี พบว่าใช้รูปแปรวรรณยุกต์ กลาง-ขึ้น-กลาง เป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุด ผลการวิเคราะห์นี้สนับสนุนสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยพบว่า เมื่อวิเคราะห์ถึงลำดับของการใช้รูปแปรวรรณยุกต์กับระดับอายุผู้พูดแล้ว ผลปรากฏว่า กลุ่มผู้ใหญ่ อายุ 55-60 ปี และ 35-40 ปี มีลำดับของการเลือกใช้รูปแปรวรรณยุกต์โท ต่างจากกลุ่มเด็กรุ่นใหม่ อายุ 15-20 ปี อย่างชัดเจน โดยในกลุ่มผู้ใหญ่ใช้รูปแปรวรรณยุกต์ กลาง-ตก ในอัตราที่สูงสุดเหมือนกัน ในขณะที่รูปแปรวรรณยุกต์ กลาง-ขึ้น-กลาง ซึ่งเป็นรูปแปรที่มีผู้สังเกตและพูดถึงกันมาก เป็นรูปแปรที่ใช้กันมากที่สุดในกลุ่มเด็กรุ่นใหม่ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้รวมกลุ่มผู้ใหญ่ อายุ 55-60 ปี กับกลุ่มผู้ใหญ่ อายุ 35-40 ปี เข้าไว้ด้วยกันเป็น 1 กลุ่มอายุ ซึ่งแยกจากกลุ่มเด็กรุ่นใหม่อย่างเด่นชัด (ดูรายละเอียดในหัวข้อ 5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแปรวรรณยุกต์กับกลุ่มผู้ใหญ่และกลุ่มเด็กรุ่นใหม่) ซึ่งผลการวิเคราะห์นี้ จะเป็นคำตอบให้กับปัญหาที่คนในรุ่นผู้ใหญ่ อายุ 55-60 ปี และ 35-40 ปี สามารถรับรู้ความต่างในการออกเสียงวรรณยุกต์โทของเด็กรุ่นใหม่ได้มากจนถึงกับมี

การพูดกันว่า เด็กรุ่นใหม่ออกเสียงวรรณยุกต์โทต่างออกไป ในขณะที่กลุ่มผู้ใหญ่ซึ่งมีอายุต่างกัน 2 ช่วง (35-40 และ 55-60 ปี) ไม่สังเกตว่า ตนมีการออกเสียงวรรณยุกต์โทต่างกัน ก็เนื่องมาจากว่า กลุ่มผู้ใหญ่มีการใช้รูปแปรวรรณยุกต์เหมือนกัน คือ รูปแปรวรรณยุกต์ กลาง-ตกมากที่สุด และมีลำดับการใช้รูปแปรเหมือนกัน คือ ใช้รูปแปรกลาง-ตก มากเป็นลำดับที่ 1 รูปแปรสูง-ตก เป็นลำดับที่ 2 และรูปแปรกลาง-ขึ้น-กลาง เป็นลำดับที่ 3 ในขณะที่กลุ่มเด็กรุ่นใหม่มีการใช้รูปแปรวรรณยุกต์ต่างออกไป คือ ใช้รูปแปรวรรณยุกต์กลาง-ขึ้น-กลาง มากที่สุด และลำดับการใช้รูปแปรต่างจากกลุ่มผู้ใหญ่ คือ ใช้รูปแปรกลาง-ขึ้น-กลาง มากเป็นลำดับที่ 1 รูปแปรกลาง-ตก เป็นลำดับที่ 4 และสูง-ตก เป็นลำดับที่ 5 ส่วนรูปแปรอีก 2 รูปซึ่งใช้มากเป็นลำดับที่ 2 และ 3 ได้แก่ รูปแปรกลาง-ขึ้น-ตก และกลางระดับ-ตกข้างท้าย เป็นรูปแปรที่ไม่มีใช้ในกลุ่มผู้ใหญ่

7.1.2 การแปรของวรรณยุกต์โท ตามวจนลีลา

สำหรับรูปแบบการแปร และความสัมพันธ์ระหว่างรูปแปรวรรณยุกต์โทกับตัวแปรทางวจนลีลา พอจะสรุปได้ว่า ผู้บอภาษาทั้ง 2 กลุ่มอายุ มีแนวโน้มที่จะใช้รูปแปรวรรณยุกต์โทต่างกันไป ในวจนลีลาที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ ถึงแม้ว่ากลุ่มผู้ใหญ่จะมีแนวโน้มในการใช้ภาษาในลีลาลัทธิภาษาช่วงต้น (แบบไม่เป็นทางการ) ไปคล้ายคลึงกับลีลาการอ่าน (แบบเป็นทางการ) ก็ตาม ซึ่งเรื่องนี้ ผู้วิจัยคาดว่า อาจเกิดมาจากความระมัดระวังในการใช้ภาษาของกลุ่มผู้ใหญ่มีมาก และสถานการณ์ที่แตกต่างกันมากระหว่างผู้วิจัยกับผู้บอภาษา กลุ่มนี้ จึงทำให้การใช้ภาษาในช่วงนี้มีแนวโน้มเป็นไปในรูปนี้

เราจะเห็นได้ว่า เพอร์เซนต์ในการใช้รูปแปรวรรณยุกต์โทที่มีลักษณะตกในช่วงท้ายมาก ได้แก่ กลาง-ตก และ กลาง-ขึ้น-ตก ในทั้ง 2 กลุ่มอายุ จะเพิ่มมากขึ้นในลีลาที่เป็นทางการมากขึ้น ในขณะที่เพอร์เซนต์ในการใช้รูปแปรวรรณยุกต์ที่มีลักษณะตกค่อนข้างต่ำและไม่ตกมาก ได้แก่ สูง-ตก, กลาง-ขึ้น-กลาง และ กลางระดับ-ตกข้างท้าย จะเพิ่มมากขึ้นในลีลาที่เป็นทางการน้อยลง กล่าวคือ ในกลุ่มผู้ใหญ่จะใช้รูปแปรวรรณยุกต์เด่นในกลุ่มตัวเอง คือ กลาง-ตก สูงขึ้น ในลีลาที่เป็นทางการ แต่จะใช้รูปแปรวรรณยุกต์สูง-ตก และรูปแปรวรรณยุกต์เด่นของกลุ่มเด็กรุ่นใหม่คือ กลาง-ขึ้น-กลาง มากขึ้น ในลีลาที่ไม่เป็นทางการ ในขณะที่เดียวกัน กลุ่มเด็กรุ่นใหม่ ก็จะใช้รูปแปรวรรณยุกต์เด่น กลาง-ตก ของกลุ่มผู้ใหญ่ และ กลาง-ขึ้น-ตก ของกลุ่มตัวเอง เพิ่มขึ้นในลีลาที่เป็นทางการ แต่จะใช้รูปแปรวรรณยุกต์เด่นของกลุ่มตัวเอง คือ

กลาง-ขึ้น-กลาง, กลางระดับ-ตกข้างท้าย และรูปแปรวรรณยุกต์เด่นในกลุ่มผู้ใหญ่ คือ สูง-ตก ในเปอร์เซนต์สูงขึ้น ในลีลาที่ไม่เป็นทางการ

7.2 อภิปรายผล

ผลที่ได้จากการศึกษาการแปรของวรรณยุกต์โทในภาษาไทยกรุงเทพฯ ตามระดับอายุ ผู้พูด ทำให้ผู้วิจัยพบว่า ความต่างของการแปรทางอายุเป็นตัวบอถึงการเปลี่ยนแปลงเสียงที่กำลังดำเนินอยู่ (sound change in progress) ซึ่งเรื่องนี้ ลาบอฟ (Labov 1972 b: 163) ได้เสนอไว้ว่า เราสามารถศึกษากระบวนการเปลี่ยนแปลงเสียงได้จากการสังเกต และเก็บข้อมูล ภาษาจากกลุ่มคนใน 2 ช่วงอายุที่ต่างกัน ในสังคม และระยะเวลาเดียวกัน (apparent time) แล้วนำมาเปรียบเทียบกับงานวิจัยที่ได้เคยมีผู้ศึกษาไว้แล้วในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ กัน ในอดีตและปัจจุบัน ซึ่งงานวิจัยเหล่านี้จะเป็นตัวแบ่งระดับอายุของกลุ่มประชากรในปัจจุบันด้วย โดยเราจะดูได้จากผลความต่างในการใช้ภาษาในแต่ละช่วงเวลาที่เป็จริง (real time) (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในบททวนวรรณกรรม หัวข้อ 2.4.2.1 ลาบอฟ (Labov 1972 d))

จากแนวคิด และงานวิจัยของลาบอฟ โรเมน (Romaine 1978) ได้นำมาศึกษา การออกเสียง /r/ หลังสระในภาษาอังกฤษแบบสก๊อตว่ามีกระบวนการเปลี่ยนแปลงเสียงหรือไม่ (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในหัวข้อ 2.4.2.3 โรเมน (Romaine 1978) ซึ่งในงานวิจัย โรเมน ได้ศึกษาการแปรเฉพาะกลุ่มเด็กเท่านั้น จึงทำให้ไม่เห็นภาพกระบวนการเปลี่ยนแปลงเสียงที่ชัดเจน นัก โรเมนได้เสนอว่า จะต้องมีการศึกษาภาษาในกลุ่มผู้ใหญ่ในรูปแบบเดียวกันนี้ด้วย เพื่อที่จะได้คำตอบที่แน่ชัดถึงกระบวนการเปลี่ยนแปลงเสียง /r/ หลังสระในภาษาอังกฤษแบบสก๊อต

สำหรับในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ หลังจากที่ผู้วิจัยได้เห็นปัญหาในการออกเสียงวรรณยุกต์โทที่มีคนสังเกตไว้ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษางานวิจัยที่เคยมีผู้ศึกษาไว้แล้วเกี่ยวกับวรรณยุกต์โทในภาษาไทยในช่วงระยะเวลาที่ต่างกัน (ดังที่เสนอไว้แล้วในบทที่ 1 หัวข้อ 1.1 ความเป็นมาของปัญหา) และผู้วิจัยได้เห็นความเปลี่ยนแปลงในลักษณะของวรรณยุกต์โทตามเวลาจริง ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำความต่างในลักษณะของวรรณยุกต์โทในเวลาที่เป็นจริงที่พบมากำหนดระดับอายุของผู้บอภาษา ในการเก็บข้อมูลภาษาในเวลาปัจจุบัน ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าจะพบความเปลี่ยนแปลงของการออกเสียงวรรณยุกต์โทตามที่ได้พบในงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้ก่อน ซึ่งจากผลการวิเคราะห์

ทั้งหมด เราจะเห็นได้ว่า วรณยุกต์โทในภาษาไทยกรุงเทพฯ มีการแปรไปตามระดับอายุจริงตามที่ตั้งสมมุติฐานไว้ ในแต่ละกลุ่มอายุ จะมีรูปแปรวรณยุกต์โทของกลุ่มแยกกันอย่างเด่นชัดนั้นแสดงให้เห็นว่า เริ่มมีกระบวนการเปลี่ยนเสียงวรณยุกต์โทในภาษาไทยกรุงเทพฯ แล้ว ผู้วิจัยได้พบว่า วรณยุกต์โทซึ่งเป็นวรณยุกต์เปลี่ยนระดับ เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงสัทลักษณะของวรณยุกต์มาตั้งแต่ในช่วงต้นศตวรรษจนถึงปัจจุบัน ในช่วงต้นศตวรรษตามที่ได้ศึกษาจากงานของแบรดเลย์ (Bradley 1911) และการออกเสียงวรณยุกต์โทของกลุ่มผู้ใหญ่ อายุ 55-60 ปี ที่มีการออกเสียงวรณยุกต์โทแบบ กลาง-ตก (3-1) เริ่มเปลี่ยนมาออกเสียงแบบ สูง-ตก (4-5-1) ในช่วงกลางศตวรรษตามที่ได้ศึกษาจากงานของเอแบรมสัน (Abramson 1962) และการออกเสียงวรณยุกต์ของกลุ่มผู้ใหญ่ อายุ 35-40 ปี ในช่วงเวลานี้ เสียงวรณยุกต์โทจะเปลี่ยนจากลักษณะเสียงที่ตกทันทีในตอนท้าย จากระดับ 3 มายังระดับ 1 ทันที (3-1) มาเป็นลักษณะจากระดับ 4 ขึ้นไปยังระดับ 5 แล้วจึงตกทันทีมายังระดับ 1 (4-5-1) จนกระทั่งในปัจจุบัน เด็กรุ่นใหม่เริ่มออกเสียงวรณยุกต์โทต่างไปจากครึ่งศตวรรษแรก ซึ่งกลุ่มผู้ใหญ่ได้สังเกตเห็นว่า เด็กรุ่นใหม่ออกเสียงวรณยุกต์โทในลักษณะเสียงลอย คล้ายเสียงวรณยุกต์ตรี ซึ่งผู้วิจัยพบว่า เสียงวรณยุกต์โทของเด็กรุ่นใหม่เป็นแบบ กลาง-ขึ้น-กลาง (3-4-3) คือ มีสัทลักษณะเริ่มในระดับ 3 ขึ้นไปยังระดับ 4 แล้วจึงตกมายังระดับ 3 จะเห็นได้ว่า การตกของเสียงในตอนท้ายไม่ได้ตกในทันที และตกไม่มากเท่ากับแบบ กลาง-ตก และ สูง-ตก ของกลุ่มผู้ใหญ่

การเปลี่ยนแปลงนี้อาจสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของลักษณะการกักเส้นเสียงตอนท้าย (glottalized ending) ได้ ด้วยเหตุที่การกักเส้นเสียง (Glottalization) มีอิทธิพลต่ออัตราการผลิตของเส้นเสียง ซึ่งเป็นผลต่อระดับเสียงสูงต่ำของเราได้ เราอาจตั้งสมมุติฐานได้ว่า เด็กรุ่นใหม่ไม่มีการกักเส้นเสียงตอนท้ายในคำเป็นวรณยุกต์โท ซึ่งมีผลทำให้ระดับเสียงตอนท้ายคำสูงขึ้น สมมุติฐานนี้อาจพิสูจน์ได้ด้วยการศึกษาเชิงสรีรศาสตร์ต่อไป

กล่าวโดยสรุป จะเห็นได้ว่า สัทลักษณะของเสียงวรณยุกต์โทเริ่มมีแนวโน้มจากที่เสียงตกมากในตอนท้าย กลายเป็นตกในตอนท้ายน้อยลงทุกขณะ และจากการที่เสียงตกในตอนท้ายทันที ก็จะกลายเป็นเสียงมีการลอยตัว ไม่ตกลงอย่างรวดเร็วแบบเดิม นั้นทำให้ผู้สังเกตเห็นว่า เสียงวรณยุกต์โทในเด็กรุ่นใหม่ มีลักษณะเสียงลอย ซึ่งผลงานวิจัยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะให้คำตอบกับข้อสังเกตนี้ได้เป็นอย่างดี

นอกจากนั้น ผู้วิจัยพบว่า เสียงวรรณยุกต์โทแบบ กลาง-ขึ้น-กลาง ของเด็กรุ่นใหม่ กลับไปคล้ายกับเสียงวรรณยุกต์ตรีในกลุ่มผู้ใหญ่ด้วย (ดูรายละเอียดจากหัวข้อ 2.3 ในตารางที่ 6) ซึ่งเรื่องนี้ เป็นที่น่าสนใจศึกษาต่อไปว่า เสียงวรรณยุกต์ตรีของกลุ่มเด็กรุ่นใหม่จะมีลักษณะอย่างไร จะเหมือนเดิมหรือเปลี่ยนไปอย่างไรที่เสียงวรรณยุกต์โทเปลี่ยน ซึ่งในระหว่างการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยก็ได้สังเกตเห็นความต่างในการออกเสียงวรรณยุกต์ตรีระหว่างกลุ่มเด็กรุ่นใหม่กับกลุ่มผู้ใหญ่ด้วยเช่นกัน เรื่องนี้จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจศึกษาต่อไป

อย่างไรก็ตาม จากการดูความถี่ของรูปแปรวรรณยุกต์โททั้ง 5 รูปแปร โดยไม่คำนึงถึงระดับอายุ และวัจนลีลา จะเห็นได้ว่า รูปแปรวรรณยุกต์โท กลาง-ตก ยังคงเป็นรูปแปรที่มีผู้ใช้กันมากที่สุดในปัจจุบัน แต่ในอนาคต ผู้วิจัยคาดว่า รูปแปรวรรณยุกต์โท กลาง-ขึ้น-กลาง จะกลายมาเป็นรูปแปรวรรณยุกต์โทที่ใช้กันมากแทนที่ เนื่องจากมีเปอร์เซ็นต์การใช้รองลงมาจากรูปแปรวรรณยุกต์โท กลาง-ตก

7.3 ข้อเสนอแนะ

7.3.1 ผู้วิจัยเห็นว่า น่าจะมีการศึกษาถึงการแปรของวรรณยุกต์ตรี และจัตวา ในภาษาไทยกรุงเทพฯ ในเชิงสังคมเช่นนี้ด้วย เนื่องจากว่าผู้วิจัยพบว่า เสียงวรรณยุกต์ตรี และจัตวาในภาษาไทย ในกลุ่มเด็กรุ่นใหม่เริ่มมีการออกเสียงต่างไปจากกลุ่มผู้ใหญ่ และมีลักษณะที่น่าสนใจมาก

7.3.2 ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นที่น่าสนใจศึกษาต่อไปว่าถ้าเก็บข้อมูลในกลุ่มผู้ใหญ่ ในสถานการณ์ขณะพูดคุยกันในกลุ่มเพื่อนฝูง ภาษาที่ใช้ในกลุ่มนี้จะเป็นไปในลักษณะใด เพราะจะสังเกตเห็นว่ากลุ่มนี้ ในลีลาสัมภาษณ์ช่วงท้าย เริ่มมีการใช้รูปแปรวรรณยุกต์เด่นในกลุ่มเด็กรุ่นใหม่ คือ กลาง-ขึ้น-กลาง เพิ่มขึ้น

7.3.3 ผู้วิจัยอยากเสนอให้มีการศึกษาการแปรของวรรณยุกต์โทในกลุ่มเด็กที่มีอายุต่ำกว่าวัยรุ่น หมายถึง เด็กที่มีอายุระหว่าง 6-12 ปี เพื่อจะดูว่าภาษาในเด็กระดับอายุนี้อาจจะเป็นไปในลักษณะใด จะคล้ายกับภาษาของกลุ่มเด็กรุ่นใหม่ หรือกลุ่มผู้ใหญ่ เพราะผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า เด็กในระดับอายุนี้อาจยังไม่มีภาษาของตนเอง อาจจะเลียนแบบพ่อแม่ ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดที่สุด ดังนั้น ภาษาที่ใช้อาจไปเหมือนกับกลุ่มผู้ใหญ่ก็เป็นได้